

ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา
ของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เขยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร
จังหวัดสมุทรสาคร

นายสันติชัย กลอยยิ่ง*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม(เขยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร โดยจำแนกตาม เพศ และ อายุ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2559 จำนวน 104 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) เครื่องมือที่ใช้ในให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.8 – 1 ซึ่งได้เท่ากับ 0.96 การวิจัย เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาโดย มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .93 ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลด้วยตนเองระหว่าง วันที่ 16 – 27 มีนาคม พ.ศ. 2560 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) สำหรับตัวแปรเพศ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว(One-way Analysis of Variance)

คำสำคัญ

ความพึงพอใจ การจัดสภาพแวดล้อม เทศบาลนครสมุทรสาคร

*สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บทนำ

สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงามได้เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับอาคารเรียน อาคารประกอบ อาคารสถานที่ บริเวณ รวมทั้งบุคคลและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวผู้เรียนทุกชนิด ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนหรือก่อให้เกิดการเรียนรู้ เพราะว่าสภาพแวดล้อมทุกอย่างมีอิทธิพลเหนือจิตใจและพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนและปฏิบัติหน้าที่การงานของทุกคนในสถานศึกษา สร้างเสริมบรรยากาศในการเรียนการสอนให้เกิดความสำเร็จทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมาย (สงบ มณีแสง, 2532, หน้า 139 อ้างอิงในสำเร็จ วงษ์เจริญ, 2549, หน้า 3)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มาตรา 85 (5) ระบุให้มีการส่งเสริมบำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษที่มีผลต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยประชาชนชุมชนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 25 ที่ระบุให้รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ โดยความร่วมมือของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติและสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย มีโครงการเพื่อรณรงค์รักษาสิ่งแวดล้อมอยู่โครงการหนึ่งชื่อ “โครงการรุ่งอรุณ” หลักการของโครงการรุ่งอรุณก็เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม เป็นการให้ทุกคนได้เรียนรู้ร่วมกันทั้งโรงเรียน คือ นักเรียน ครู ผู้บริหาร รวมทั้งคนในชุมชน ให้เรียนรู้โดยเป็นการลงมือปฏิบัติจริง เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและในชุมชนให้ดีขึ้น การเรียนรู้ที่ให้ทุกคนมีส่วนร่วม เรียนรู้ด้วยวิธีกระทำจริงและเรียนรู้แบบบูรณาการ จะทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ไม่ใช่เฉพาะเรื่องสิ่งแวดล้อมแต่รวมถึงเรื่องการอยู่ร่วมกัน การทำงานร่วมกัน การรู้จักหน้าที่ ความรับผิดชอบ การรู้จักเสียสละ อดทน รู้จักเป็นผู้ให้ และเป็นกระบวนการเรียนรู้ประชาธิปไตยไปในตัว การเรียนรู้วิธีนี้จะช่วยสร้างความตระหนัก ความสำนึก การเห็นความสำคัญ และความจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในสังคมด้วยเช่นกัน ผลที่ได้รับก็ไม่ใช่เพียงการเรียนรู้ แต่จะทำให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่ดีของโรงเรียนและสังคม (พนม พงษ์ไพบูลย์, อินเทอร์เน็ต, 2549)

การจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ สิ่งแวดล้อมด้านกายภาพเป็นการจัดสภาพทางด้านอาคารสถานที่ บริเวณรอบ ๆ โรงเรียน เป็นสิ่งที่สามารถมองเห็นได้ นับเป็นสิ่งแรกที่ผู้มาสัมผัสกับโรงเรียนได้พบเห็น และสภาพแวดล้อมเหล่านี้ย่อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ ดังที่ วินเซนต์ เซอร์ซิล ได้กล่าวไว้ว่า “We Shape Our Buildings And Then Shape Us” หมายถึง มนุษย์เรามีอิทธิพลที่จะสร้างอาคารสถานที่อย่างไรก็ได้ และในทำนองเดียวกันอาคารสถานที่เหล่านี้ก็มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ที่อาศัยอยู่หรือใช้ประโยชน์นั้นด้วย (สายสมร ภูเจริญ, 2538, หน้า 57; อ้างถึงในเนาวรัตน์ ขจร, 2549, หน้า 12)

โรงเรียนเสมือนบ้านแห่งที่สองของนักเรียน ซึ่งนักเรียนจะต้องใช้ชีวิตในโรงเรียนเป็นเวลาหลายชั่วโมงในแต่ละวัน โดยเฉพาะโรงเรียนระดับประถมศึกษาซึ่งนักเรียนยังอยู่ในระหว่างปฐมวัย ควรได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นพิเศษ โรงเรียนจึงควรจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้คล้ายกันหรือดีกว่าที่บ้าน โดยสนองความต้องการของนักเรียนทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา ซึ่งมีความสอดคล้องกับ สายสมร ภูเจริญ (2538, หน้า 3; อ้างถึงในเนาวรัตน์ ขจร, 2549, หน้า 12) กล่าวไว้ว่า โรงเรียนจึงควรสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดีในโรงเรียนให้ทุกคนในโรงเรียนมีความรู้สึกอบอุ่นเมื่ออยู่ร่วมกัน คือ การสร้างความรัก ความผูกพัน ความเอื้ออาทรต่อกัน ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่สำคัญคนหนึ่ง ที่จะช่วยให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ผู้บริหารจึงควรเห็นใจ เข้าใจและให้กำลังใจแก่ครู อาจารย์ในการปฏิบัติหน้าที่ ครูจะร่วมมือกันปฏิบัติหน้าที่ของตน ให้ความรัก ความเมตตาแก่นักเรียน นอกเหนือจากการสอนเนื้อหาวิชา นักเรียนจะเกิดความรู้สึกว่าอยากมาโรงเรียน มาแล้วมีความสุข อบอุ่นสบายใจ

ดังนั้น ในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนจึงมีวัตถุประสงค์ เพื่อจัดและปรับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนและความเป็นอยู่ของตน มีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีระเบียบ รักสวยรักงาม และมีระสนิยมดี และเพื่อให้โรงเรียนเป็นสถานที่ที่เป็นตัวอย่างแก่ชุมชน จากลักษณะและความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน จึงกล่าวได้ว่าการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนนั้น เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ที่โรงเรียนทุกระดับจะต้องจัดให้มีขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกในโรงเรียนเพราะสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของทุกคนที่เป็นสมาชิกของโรงเรียน ถ้าหากโรงเรียนสามารถดำเนินการได้ดีมีความเหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่นที่จะเป็นการช่วยส่งเสริมให้สมาชิกเติบโตและพัฒนาไปในทิศทางที่ดีที่พึงประสงค์ได้

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เขยวิทยาทาน) สภาพแวดล้อมภายนอกยังพบปัญหาในการจัดรูปแบบของอาคารเรียนแต่ละอาคารไม่มี

ความเป็นระเบียบและมีจุดอับที่ทำให้นักเรียนมั่วสุมในการเสพสิ่งเสพติด และบริเวณรอบ ๆ โรงเรียนที่เป็นท่อระบายน้ำยังเกิดน้ำเสียส่งกลิ่นเหม็นรบกวนในขณะที่เรียน ส่วนสภาพแวดล้อมภายในยังพบปัญหาในการพัฒนาบุคลากรเพื่อเข้ารับการอบรมในด้านการสอนเพื่อสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งส่งผลทำให้ผลการเรียนของนักเรียนไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จากปัญหาดังกล่าวจึงต้องการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เขยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ใน 4 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ และสภาพแวดล้อมด้านสัมพันธ์ชุมชน เพื่อให้เกิดผลดีแก่นักเรียนตามเป้าหมายต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เขยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เขยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตาม เพศ และอายุ

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เขยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 140 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย 104 คน โดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ

เพศ

- ชาย

- หญิง

อายุ

- อายุต่ำกว่า 35 ปี
- อายุ 35 - 40 ปี
- อายุ 40 ปีขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของโรงเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เซยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เซยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร มีวิธีดำเนินการ ดังนี้ ประเภทของข้อมูลเป็นข้อมูลเชิงปริมาณลักษณะเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาเอง โดยผ่านการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแล้ว ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และ อายุ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อม

แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เซยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร มีจำนวน 40 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1) สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ	จำนวน 10 ข้อ
2) สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร	จำนวน 10 ข้อ
3) สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ	จำนวน 10 ข้อ
4) สภาพแวดล้อมด้านสัมพันธชุมชน	จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เซยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามซึ่ง ครบถ้วนและสมบูรณ์ทุกฉบับ
2. นำแบบสอบถามที่มีข้อความสมบูรณ์มาจัดระเบียบข้อมูลลงรหัส
3. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ เรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เซยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร
4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เซยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยรวมแล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย
5. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็น ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เซยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยค่า t – test
6. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็น ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เซยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอายุ วิเคราะห์โดยค่า One – way Analysis of Variance ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 จึงนำค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ใช้การทดสอบโดยวิธีเชฟเฟ่ (Scheffe's Post Comparison)
7. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะสำหรับผู้วิจัย นำมาจับกลุ่มของคำตอบแล้วเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 104 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีช่วงอายุ 35 - 40 ปี และ 40 ปีขึ้นไป
2. ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เขยวิทยาทาน) ต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เขยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก
3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มี เพศ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เขยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่ต่างกัน
4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มี อายุ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เขยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่ต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการวิจัยเรื่องความพึงพอใจผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เขยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร พบว่าในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก จึงอภิปรายผลตามรายด้านดังนี้

ด้านที่ 1. สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงว่าโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม(เขยวิทยาทาน) มีการจัดสภาพแวดล้อมเหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียน โดยใช้ประโยชน์ในบริเวณ โรงเรียนได้อย่างคุ้มค่า มีการจัดห้องเรียนเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน บริเวณโรงเรียนมีความสะอาดปลอดภัย สวยงาม มีสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์บอกถึงโรงเรียนได้อย่างชัดเจน และในห้องเรียนมีสื่อต่าง ๆ สำหรับการเรียนการสอนที่ทันสมัยเพียงพอต่อนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายสมร ภูเจริญ (2538) ที่กล่าวว่า การสร้างสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ โรงเรียนต้องมีการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เช่น ของโรงเรียน เพื่อเป็นศูนย์รวมทางจิตใจของสมาชิกทุกคนให้มีความภาคภูมิใจในสถาบัน เช่น กำหนดต้นไม้ หรือดอกไม้ประจำโรงเรียน สิ่งปลูกสร้างที่เป็นสัญลักษณ์ของโรงเรียน เพลงประจำโรงเรียน การแต่งกายชุดที่เป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียน งานวิจัยของ ทวี สุนทรบุตร (2539) ที่กล่าวว่า การจัดบริเวณโรงเรียน มีการตกแต่งอาคารเรียน อาคารประกอบ ดัด

แต่งสนามหญ้า รั้ว จัดห้องเรียน ห้องพักครู สำนักงาน โต๊ะทำงาน ห้องน้ำ ห้องส้วม รักษาความสะอาดสิ่งต่าง ๆ จัดเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ใน โรงฝึกงาน ให้เกิดความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยดูแล้วยสบายตา หยิบทิ้งง่ายใช้ก็คล่อง และใช้การได้คืออยู่เสมอ ซึ่งอาจจะใช้กิจกรรม 5 ส (5-S Activites) คือ สะสาง (Seri) สะดวก (Seri สะอาด สุขลักษณะ และสร้างนิสัย และงานวิจัยของ เนาวรัตน์ ขจร (2549) ที่กล่าวว่า ความสำคัญของบริเวณโรงเรียนว่า ควรจะมีต้นไม้ใหญ่อยู่บ้างตามสมควร เพื่อที่จะได้ใช้ร่มเงาเป็นที่พักผ่อนของนักเรียน และช่วยเป็นเครื่องกำบังลมพายุ ควรมีการปลูกไม้ดอกไม้ประดับเพื่อให้เกิดความสวยงามและสร้างบรรยากาศที่สดชื่นให้แก่โรงเรียน ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีทางด้านความเป็นระเบียบเรียบร้อยและเป็นผลดีทางด้านจิตใจอีกด้วย โรงเรียนควรมีรั้วรอบบริเวณ โรงเรียนเพื่อเป็นขอบเขตและใช้เป็นเครื่องป้องกันอุบัติเหตุจากการจราจรได้ด้วย

ด้านที่ 2. สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน โดยศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วนำมากำหนดแผนเพื่อนำไปสู่การแก้ไข โดยมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานใน โรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรมีความสามัคคีในการทำงานร่วมกันทั้งในสถานศึกษาและชุมชนในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชงชัย สันติวงษ์ (2528) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารไม่ว่าจะเป็นไปในลักษณะของการมีส่วนร่วมตัดสินใจหรือร่วมให้ข้อเสนอแนะมักจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความรู้สึกภูมิใจได้เสมอ และงานวิจัยของ นิพนธ์ จิตภักดี (2528) ที่กล่าวว่า ถ้าผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีความเข้าใจในเรื่องระบบและการดำเนินงานของหน่วยงานแล้ว ผู้ปฏิบัติย่อมอุทิศตนเพื่องาน และมีขวัญในการปฏิบัติงานดี การมอบหมายงาน หรือการสั่งการก็เป็นไปตามสายการบังคับบัญชาอย่างเด่นชัดเหมาะสมกับความสามารถ ไม่เกินกำลัง มอบหมายงานแล้วติดตามดูแลช่วยเหลือถามไถ่ ดูแลความเหน็ดเหนื่อยยกย่องชมเชย มีการสร้างขวัญกำลังใจ จัดสวัสดิการให้หลาย ๆ รูปแบบ

ด้านที่ 3. สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงว่า ครูผู้สอนมีการเตรียมความพร้อมทั้งด้านความรู้ สือ และอุปกรณ์ประกอบการสอน สามารถเร้าความสนใจของผู้เรียน มีระบบการวัดผลและประเมินผลที่ชัดเจน มีการบอกวัตถุประสงค์และเกณฑ์ในการตัดสินใจให้ผู้เรียนทราบ มีการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดห้องเรียนให้น่าอยู่ น่าเรียน การสร้างบรรยากาศการเรียนให้สนุกสนาน มีการแก้ไขข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดทันทีที่พบ โดยการแนะนำและอธิบายข้อผิดพลาด มีการกระตุ้นให้นักเรียนได้คิดหาเหตุผล ให้เกิดความเข้าใจ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีเป็นกันเองกับนักเรียน ดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด และครูมีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดีทุกครั้งทีเข้าสู่สอน ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูแสดง

ความสามารถของแต่ละบุคคลอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลและส่งผลทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนมีลักษณะที่ส่งเสริมหรือขัดขวางการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงอยู่ตลอดเวลาในการจัดกระบวนการเรียนการสอน คือ

1) การร่วมมือและการแข่งขันของผู้เรียน ประกอบด้วย บรรยากาศที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนร่วมมือกันแก้ปัญหาการใช้แรงเสริมหรือรางวัล

2) ลักษณะพฤติกรรมและบุคลิกภาพของผู้สอนจะมีอิทธิพลต่อการเรียนของ ผู้เรียน

3) ความร่วมมือระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน คำนึงถึงวัตถุประสงค์การเรียนรู้เป็น หลักสำคัญ

4) ความรู้สึกและเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อกลุ่มเพื่อน ผู้สอน และ โรงเรียนจะมี ผลกระทบต่อการเรียนรู้

ด้านที่ 4. สภาพแวดล้อมด้านสัมพันธชุมชน พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงว่า สถานศึกษาให้ความสำคัญกับชุมชนในการสร้างสัมพันธ ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและรับผิดชอบร่วมกันในการพัฒนาสถานศึกษา สถานศึกษามีกระบวนการศึกษากับการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน การจัดการกระบวนการศึกษาให้แก่เยาวชนผู้ที่จะเป็นอนาคตของชาติได้ตระหนัก ในด้านการอนุรักษ์พลังงาน สิ่งแวดล้อม มีจริยธรรม ค่านิยม เจตคติ ทักษะ และพฤติกรรมที่ช่วย พัฒนาและอนุรักษ์อย่างยั่งยืนนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้กระบวนการที่ก่อให้เกิดการสร้างหรือ การใช้ภูมิปัญญาอย่างแท้จริง มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของบุคคลทุกฝ่ายในชุมชนได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำเริง วงษ์เจริญ (2549) ที่กล่าวว่า แนวการจัดการกิจกรรมประสาน สัมพันธกับชุมชน มีแนวการจัดการกิจกรรม ดังนี้ การสร้างความเข้าใจร่วมกัน การสำรวจแหล่งเรียนรู้ ในโรงเรียนและชุมชน การเรียนรู้สิ่งแวดล้อมจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

2. จากผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัด

สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของ โรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เขยวิทยาทาน) สังกัด เทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเพศพบว่าไม่มีความแตกต่างกัน เพราะว่า ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกันมีสิทธิเสรีภาพและมีโอกาสในการแสวงหาความรู้เท่าเทียมกันจึงส่งผลให้ มีความรู้ความเข้าใจได้เท่าเทียมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรชกร ชวติ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม สามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนจำแนกตามระดับ

การศึกษา การประกอบอาชีพและขนาดโรงเรียน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. จากผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัด

สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เซววิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามช่วงอายุ พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน เพราะว่า ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกันมีสิทธิเสรีภาพและมีโอกาสในการแสวงหาความรู้เท่าเทียมกันจึงส่งผลให้มีความรู้ความเข้าใจได้เท่าเทียมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรชกร ชวติ (2554) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนจำแนกตามระดับการศึกษา การประกอบอาชีพและขนาดโรงเรียน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ โรงเรียนควรจัดให้มีที่พักผ่อนภายในโรงเรียนให้เพียงพอ ควรเพิ่มห้องน้ำ ห้องส้วม ปรับปรุงเรื่องการทำความสะดวกห้องน้ำ ห้องส้วมและการจัดระบบกำจัดขยะมูลฝอยเช่น จัดให้มีที่รองรับขยะ มีการตรวจสอบและซ่อมแซมเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์อยู่เสมอ

2. สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร โรงเรียนควรส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ร่วมงาน จัดระบบต้อนรับแขกผู้มาเยือนด้วยบรรยากาศเป็นกันเอง ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นหรือมีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียน มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ให้ทั่วถึง เพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักเรียน

3. สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ โรงเรียนควรจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการให้เอื้อต่อการเรียนการสอน ครูควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนกระทำด้วยตนเองและโรงเรียนควรมีสื่อการเรียนการสอนเพียงพอเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน

4. สภาพแวดล้อมด้านสัมพันธ์ชุมชน ควรดำเนินการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมดำเนินการในการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาตามหลักยุทธศาสตร์ของโรงเรียนและเปิดโอกาสให้ชุมชนมีบทบาทในการจัดการศึกษาโดยเน้นการจัดการศึกษาต้องมุ่งการมีส่วนร่วมของคณะครูและชุมชน

บรรณานุกรม

กรชกร ชวติ. (2544). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการและการบริหารการศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ธงชัย สันติวงษ์. (2528). การวางแผน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

นิพนธ์ จิตภักดี. (2528). การสอนแบบสร้างสรรค์. สารพัฒนาหลักสูตร, 4(44), 17-18.

สงบ มณีแสง. (2532). การบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ใน เอกสารประกอบ การสอนวิชา บริหาร 300 การบริหาร โรงเรียนและการนิเทศการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 2, ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.

สายสมร ภูเจริญ. (2538). การสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

ลำเรียง วงษ์เจริญ. (2549). การบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 2. สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.